

ตัวชี้วัด 1.10 ร้อยละของเด็กอายุ 3 ปี ปราศจากฟันผุ (Caries Free)

มาตรการ	หลักการและเหตุผล	ความสอดคล้อง
<p>1. สร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพช่องปากเด็กปฐมวัยร่วมกับภาคีเครือข่าย</p>	<p>สุขภาพช่องปากเป็นองค์ประกอบของสุขภาพพึงประสงค์ ที่ส่งผลต่อการมีสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดีของเด็กปฐมวัย การขับเคลื่อนงานส่งเสริมสุขภาพในเด็กปฐมวัย จุดมุ่งหมายเพื่อให้เด็กปฐมวัยสุขภาพดี สูงสมส่วน ฟันไม่ผุ มีวินัย ปัญญาเลิศ การดำเนินงานต้องอาศัยภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน ทั้งภายในและภายนอกกระทรวงสาธารณสุข เพื่อสร้างระบบการให้บริการที่เหมาะสมและสร้างการมีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพช่องปากในรูปแบบที่หลากหลาย รวมถึงการร่วมกำกับติดตามผลลัพธ์การขับเคลื่อนงานผ่านกลไกคณะกรรมการอนามัยแม่และเด็กระดับพื้นที่และประเทศต่อไป</p>	<p>Advocate Partnership Regulate</p>
<p>2. เสริมสร้างความรอบรู้และทักษะการดูแลสุขภาพช่องปากเด็กปฐมวัย</p>	<p>โรคฟันผุเป็นปัญหาสำคัญที่พบในช่วงปฐมวัย จากการสำรวจสถานะสุขภาพช่องปากแห่งชาติ ครั้งที่ ๘ พบว่าเด็กอายุ ๓ ปีมีปัญหาโรคฟันผุร้อยละ ๕๒.๙ และเมื่อเด็กอายุ ๕ ปี เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๗๕.๖ ปัญหาโรคฟันผุในเด็กปฐมวัยเกิดจากการมีพฤติกรรมการเลี้ยงดูที่ไม่ถูกต้อง การรับประทานอาหารหวานระหว่างมื้อ การกินนมมือน็อค และการทำความสะอาดช่องปาก เสริมสร้างความรอบรู้และทักษะการดูแลสุขภาพช่องปากเด็กปฐมวัยจึงเป็นสิ่งจำเป็นกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยในทุกระดับ โดยมีการจัดทำองค์ความรู้และการสื่อสารด้านสุขภาพช่องปากที่ถูกต้องเพื่อการดูแลสุขภาพเด็กปฐมวัยให้มีสุขภาพช่องปากที่ดี</p>	<p>Advocate Capacity Building</p>
<p>3. พัฒนาระบบเฝ้าระวัง ส่งเสริม ป้องกัน และการบริการสุขภาพช่องปากในเด็กปฐมวัย</p>	<p>การเข้าถึงบริการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคในช่องปากในกลุ่มเด็กปฐมวัย ยังค่อนข้างต่ำ จากการรายงานใน HDC ในปีงบประมาณ 2564 พบว่า เด็ก 3 ปีได้รับการตรวจฟันเพียงร้อยละ 33.4 ดังนั้น เพื่อเพิ่มการเข้าถึงบริการและเกิดการจัดการบริการที่มีคุณภาพตามความเสี่ยงและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งมีการติดตามดูแลเพื่อไม่ให้เกิดโรคฟันผุหรือลดความรุนแรงของโรคฟันผุในเด็กปฐมวัย โดยอาศัยความร่วมมือจากทันตบุคลากร และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง จะเพิ่มการเข้าถึงบริการและทำให้เด็กปฐมวัยมีสุขภาพช่องปากที่ดี</p>	<p>Partnership Regulate Capacity Building</p>

กลยุทธ์	มาตรการ	กิจกรรม	ประเด็น PIRAB	ประเด็นความรู้ที่ให้ผู้รับบริการ	หลักการ/เหตุผลที่กำหนดประเด็นความรู้	กลุ่มเป้าหมาย
การพัฒนา ผลักดันนโยบาย ส่งเสริมสุขภาพช่องปากและกำกัับ ติดตาม ประเมินผล (Good Governance)	สร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ส่งเสริมสุขภาพช่องปากเด็กปฐมวัยร่วมกับภาคีเครือข่าย	1. บูรณาการการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพช่องปากสตรีและเด็กปฐมวัยผ่านกลไกคณะกรรมการอนามัยแม่และเด็กระดับประเทศและพื้นที่ 2. สนับสนุนการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพช่องปากสตรีและเด็กปฐมวัยผ่านความร่วมมือระหว่างกระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	Partnership Regulate Advocate	นโยบาย 4D	กระทรวงสาธารณสุขร่วมกับ 4 กระทรวงได้กำหนดตัวชี้วัด ได้แก่ การส่งเสริมสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้ได้มาตรฐาน (สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยดำเนินการได้ตามเกณฑ์มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยขั้นต้น) โดยผลลัพธ์คือ เด็กมีพัฒนาการสมวัย สุขภาพร่างกายแข็งแรง สมบูรณ์และมีสุขภาพช่องปากที่ดี กรมอนามัย จึงได้ขับเคลื่อนนโยบาย 4D (Development Diet Dental Disease) เพื่อยกระดับคุณภาพสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่ไม่ผ่านการประเมินตนเองในด้านสุขภาพ ร่วมกับภาคีเครือข่าย เข้าไปสนับสนุนการดำเนินงานด้านพัฒนาการเด็กปฐมวัย ด้านโภชนาการ ด้านทันตสุขภาพและด้านการเจ็บป่วย	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้รับบริการประเภทอื่นๆ
การเสริมสร้างความรู้ด้านสุขภาพช่องปาก (Health Literacy)	2. เสริมสร้างความรู้และทักษะการดูแลสุขภาพช่องปากเด็กปฐมวัย	1. พัฒนาสื่อส่งเสริมสุขภาพช่องปากหญิงตั้งครรภ์สำหรับใช้ใน digital platform 2. พัฒนาชุดการเรียนรู้สุขภาพช่องปากรูปแบบ Home Based Digital Learning สำหรับเด็กปฐมวัย 3. จัดทำ e-learning สำหรับบุคลากรในการคัดกรองและเฝ้าระวังโรคฟันผุในเด็กปฐมวัย	Advocate Capacity Building	1. การคัดกรองและเฝ้าระวังการเกิดโรคฟันผุในเด็กปฐมวัย	เพื่อให้ทันตบุคลากร บุคลากรสาธารณสุขสามารถจำแนกเด็กตามความเสี่ยงในการเกิดโรคฟันผุเป็นระดับสูง กลาง หรือต่ำ และหาปัจจัยหลักและปัจจัยรองที่เป็นปัญหา ทำให้สามารถหาวิธีแก้ไขให้คำแนะนำและจัดบริการที่เหมาะสมเฉพาะบุคคล อีกทั้งมีการติดตามดูแลเพื่อไม่ให้เกิดโรคหรือลดความรุนแรงของโรคฟันผุในเด็กปฐมวัย	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้รับบริการประเภทอื่นๆ

กลยุทธ์	มาตรการ	กิจกรรม	ประเด็น PIRAB	ประเด็นความรู้ที่ให้ผู้รับบริการ	หลักการ/เหตุผลที่กำหนดประเด็นความรู้	กลุ่มเป้าหมาย
				2. การดูแลสุขภาพช่องปากในหญิงตั้งครรภ์	เพื่อให้หญิงตั้งครรภ์ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องสามารถดูแลสุขภาพช่องปากได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งการเตรียมเข้ารับบริการขณะตั้งครรภ์และรับการรักษาตามความจำเป็น	ประชาชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้รับบริการประเภทอื่นๆ
การพัฒนาระบบส่งเสริม ป้องกัน และการบริการสุขภาพช่องปาก (Healthy Cities)	พัฒนาระบบเฝ้าระวังส่งเสริม ป้องกัน และการบริการสุขภาพช่องปากในเด็กปฐมวัย	<ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาคุณภาพบริการสุขภาพช่องปากเพื่อเพิ่มการเข้าถึงบริการ ในหญิงตั้งครรภ์ติดตาม ประเมินประสิทธิภาพการจัดบริการ fee schedule ทันตกรรมในกลุ่มหญิงตั้งครรภ์ - พัฒนาแนวทางการคัดกรองและเฝ้าระวังโรคฟันผุในเด็กปฐมวัย - พัฒนาเครือข่าย สพด. ต้นแบบด้านสุขภาพช่องปากระดับเขต - ติดตามการดำเนินงานผ่านคณะทำงานขับเคลื่อนการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคในช่องปากใน สพด. 	Partnership Regulate Capacity Building	1. การดำเนินกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปากและการเข้ารับบริการในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)	เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค และการปฏิบัติตัวที่ถูกต้องในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อโคโรนา 2019 (COVID-19)	ประชาชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้รับบริการประเภทอื่นๆ
				2. การคัดกรองและเฝ้าระวังการเกิดโรคฟันผุในเด็กปฐมวัย	เพื่อให้ทันตบุคลากร บุคลากรสาธารณสุขสามารถจำแนกเด็กตามความเสี่ยงในการเกิดโรคฟันผุเป็นระดับสูง กลางหรือต่ำ และหาปัจจัยหลักและปัจจัยรองที่เป็นปัญหา ทำให้สามารถหาวิธีแก้ไขให้คำแนะนำและจัดบริการที่เหมาะสมเฉพาะบุคคล อีกทั้งมีการติดตามดูแลเพื่อไม่ให้เกิดโรคหรือลดความรุนแรงของโรคฟันผุในเด็กปฐมวัย	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้รับบริการประเภทอื่นๆ

กลยุทธ์	มาตรการ	กิจกรรม	ประเด็น PIRAB	ประเด็นความรู้ที่ให้ผู้รับบริการ	หลักการ/เหตุผลที่กำหนดประเด็นความรู้	กลุ่มเป้าหมาย
				3. บริการทันตกรรมป้องกัน สำหรับเด็กปฐมวัย	เพื่อให้เกิดการจัดบริการทันตกรรมป้องกันที่มีความเหมาะสมกับความเสี่ยงในการเกิดโรคฟันผุ อย่างมีประสิทธิภาพ ในการช่วยป้องกันและควบคุมการเกิดโรคฟันผุ เช่น การใช้ฟลูออไรด์วานิชในกลุ่มที่มีฟันผุระยะเริ่มต้น การใช้ซิลเวอร์ไดอะมีน ฟลูออไรด์ และ การทำ SMART ในการยับยั้งฟันผุที่ลุกลาม	